

Τι συμβολίζει η Μεγάλη Τετάρτη

Το Μυστήριο του Ευχελαιίου: δεινόν η ραθυμία, μεγάλη η μετάνοια

Το απόγευμα της Μεγάλης Τετάρτης, τελείται στις Εκκλησίες το Μυστήριο του Μεγάλου Ευχελαιίου, κατά τη διάρκεια του οποίου διαβάζονται επτά Ευαγγέλια και επτά Ευχές. Ευλογείται με αυτό το τρόπο το λάδι με το οποίο ο ιερέας «σταυρώνει» τους πιστούς στο μέτωπο, στο πηγούνι, στα μάγουλα και στις παλάμες, προσφέροντας έτσι τη χάρη και την ευλογία του Ιησού και του Αγίου Πνεύματος.

Το Ευχέλαιο θεωρείται ότι έχει θεραπευτικές ιδιότητες. Σε κάποιες περιοχές της Ελλάδας, οι γυναίκες πηγαίνουν στο Μεγάλο Ευχέλαιο, έχοντας μαζί τους μια σουπιέρα με αλεύρι. Σε αυτό στερεώνουν τρία κεριά, τα οποία καίνε κατά την τέλεση του Μυστηρίου. Το αλεύρι αυτό, το χρησιμοποιούν για να φτιάξουν τα πασχαλινά κουλούρια την επόμενη ημέρα.

Βρισκόμαστε στο μέσον της Μεγάλης Εβδομάδας, την Μεγάλη Τετάρτη που είναι αφιερωμένη στην μετάνοια, την προδοσία ενώ σηματοδοτεί και την αρχή του τέλους για τον Ιησού με τον Μυστικό Δείπνο. Την σημερινή ημέρα η Εκκλησία είναι ανοιχτή από το πρωί καθώς τελείται ο εσπερινός της Μεγάλης Τετάρτης και η Θεία Λειτουργία. Κατά την διάρκεια της σημερινής ημέρας αναφέρεται η μετάνοια και η μεταστροφή της πόρνης που άλειψε με μύρο τα πόδια του Ιησού, ο Μυστικός Δείπνος, δηλαδή η παράδοση της Θείας Ευχαριστίας, η προσευχή του Χριστού στο Όρος των Ελαιών και η προδοσία του Ιούδα.

Η μετάνοια της αμαρτωλής πόρνης:
*Πόρνη προσήλθέ σοι μύρα σὺν δάκρυσιν
κατακενούσά σου ποσί, φιλάνθρωπε,
καὶ δυσωδίας τῶν κακῶν
λυτροῦται τῇ κελεύσει σου*

Το περιστατικό με την αμαρτωλή πόρνη το διασώζουν με μικρές παραλλαγές και οι τέσσερις ευαγγελιστές. Ο Ματθαίος (26:6-13), ο Μάρκος (14:3-9) και ο Ιωάννης (12:1-8) ομιλούν για την ίδια γυναίκα, την Μαρία, την αδελφή του Λαζάρου, η οποία από ευγνωμοσύνη λόγω της ανάστασης του αδερφού της άλειψε τα πόδια του Ιησού με μύρο.

Όσον αφορά την τέταρτη παραλλαγή, είναι στο ευαγγέλιο του Λουκά όπου δεν αναφέρεται το όνομα της γυναίκας παρά μόνο ότι ήταν αμαρτωλή πόρνη. Προφανώς πρόκειται για ένα διαφορετικό περιστατικό, ίσως να είναι μία πόρνη που σώθηκε από λιθοβολισμό των Ιουδαίων λόγω παρέμβασης του Ιησού (Ιωάν.8:5).

Επίσης υπάρχει και μία άλλη εκδοχή, αυτή του Ιερού Χρυσόστομου που αναφέρει ότι τα πόδια του Ιησού άλειψαν δύο γυναίκες.

Κατά την διάρκεια του Εσπερινού της Μεγάλης Τετάρτης διαβάζεται η περικοπή από το ευαγγέλιο του Ιωάννη, όμως το περιεχόμενο και η υμνολογία της ημέρας είναι εμπνευσμένη από την πε-

ρικοπή του ευαγγελίου του Λουκά.

Σύμφωνα με το ευαγγέλιο του Ιωάννη, ο Ιησούς προσκλήθηκε σε δείπνο στο σπίτι του Σίμωνος που άνηκε στην τάξη των Φαρισαίων. Επίσης στην πόλη βρισκόταν μία πόρνη που μόλις έμαθε ότι ο Ιησούς ήρθε στην πόλη θέλησε να μάθει σε ποιο σπίτι ήταν προκειμένου να πάει για να τον συναντήσει.

Ενώ ο Ιησούς έτρωγε και συζητούσε με τους άλλους παραβρισκόμενους μπήκε ξαφνικά στο σπίτι η γυναίκα κρατώντας στα χέρια της αλαβάστρινο δοχείο γεμάτο με μύρο. Προχώρησε στο μέρος του Ιησού και αφού στάθηκε πίσω του, γονάτισε και άρχισε να κλαίει και να ούρεται γοερά.

Η γυναίκα άνοιξε το δοχείο και άρχισε να ρίχνει μύρο και να πλένει τα πόδια του Ιησού ενώ ταυτόχρονα έπεφταν τα δάκρυα της που έτρεχαν σαν ποτάμι από τα μάτια της. Αφού άδειασε το δοχείο ξέπλεξε τα μαλλιά της και σκούπισε με αυτά τα πόδια του Ιησού ενώ τα φιλούσε αδιάκοπα.

Ο Φαρισαίος οικοδεσπότης απόρνησε με τον Ιησού καθώς αναρωτήθηκε ότι από την στιγμή που ήταν προφήτης γιατί δεν εμπόδισε αυτή την γυναίκα που ήταν μια πόρνη. Τότε ο Ιησούς τον κοίταξε και του είπε: «Έχω να πω το εξής στις σκέψεις σου» και ο Σίμωνας του απάντησε: «Μίλα μου δάσκαλε».

Ο Ιησούς του είπε: «Κάποιος δάνεισε χρήματα σε δύο ανθρώπους. Στον πρώτο έδωσε πεντακόσια δηνάρια και στον δεύτερο πενήντα. Όταν έπρεπε να τα επιστρέψουν δεν είχαν χρήματα και ο δανειστής τους τα χάρισε. Ποιος από τους δύο θα χρωστάει μεγαλύτερη χάρη στον δανειστή;» και ο Σίμωνας απάντησε: «Αυτός που του χαρίστηκε το μεγαλύτερο ποσό».

Τότε ο Ιησούς του είπε: «Σωστά απάντησες. Για κοίταξε αυτή την γυναίκα. Εγώ μπήκα στο σπίτι σου και δεν μου έπλυνες τα πόδια με νερό, όμως εκείνη μου τα έπλυνε με τα δάκρυα της και τα σκούπισε με τα μαλλιά της. Χαιρετισμό δε μου έδωκες, όμως αυτή δε σταμάτησε

στιγμή να μου φιλάει τα πόδια. Με λάδι δεν μου άλειψες το κεφάλι, όμως αυτή με πανάκριβο μύρο μου άλειψε τα πόδια. Δεν αξίζει να της πω: “σου συγχωρούνται οι τόσες πολλές αμαρτίες σου, διότι με αγάπησες τόσο πολύ;”»

Αμέσως ο Ιησούς γύρισε προς την γυναίκα και της είπε: «Σου συγχωρούνται οι αμαρτίες σου». Έπειτα όλοι οι παραβρισκόμενοι άρχισαν να διερωτώνται ποιος είναι αυτός που μπορεί να συγχωρέσει αμαρτίες και ο Χριστός γύρισε ξανά προς την γυναίκα και της είπε: «Η πίστη σου σε έσωσε, πήγαινε στο καλό». Επιπροσθέτως είπε στην γυναίκα ότι η πράξη της θα αναφερθεί στο ευαγγέλιο που θα κηρυχτεί σε όλο τον κόσμο και αυτό θα αποτελεί ένα μνημόσυνο γι' αυτήν.

«ἐλαίω τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρω ἤλειψέ μου τοὺς πόδας. οὐ χάριν λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πολὺ· ὧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. εἶπε δὲ αὐτῇ· Ἀφείωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι» (Κατὰ Λουκᾶν Ευαγγέλιο, 7.46.).

Οι μαθητές του Ιησού θεώρησαν αυτή την πράξη σαν μεγάλη σπατάλη καθώς το μύρο ήταν ακριβό και αν το πουλούσαν θα κέρδιζαν χρήματα και θα τα έδιναν στους φτωχούς. Ο Ιησούς επέπληξε τους μαθητές του λέγοντας πως η γυναίκα του έκανε καλό με την πράξη της αφού τον ετοίμασε για την ταφή. Με την συγκεκριμένη φράση του προσπάθησε να αποτρέψει τον Ιούδα από την προδοσία αλλά ήταν μάταιο. Επίσης τους θύμισε ότι μπορούν να βοηθήσουν τους φτωχούς καθ' όλη την διάρκεια της ζωής τους σε αντίθεση με εκείνον που θα τον έχουν για λίγο ακόμα.

Η παράδοση της Εκκλησίας χρησιμοποιεί το συγκεκριμένο περιστατικό, συγκρίνοντας τη μετάνοια της πόρνης με το ολίσθημα του Ιούδα και παραλληλίζει τις δύο ψυχικές καταστάσεις. Η πόρνη ελευθερώνεται από την αμαρτία και μετανοεί, ενώ ο Ιούδας αιχμαλωτίζεται από τη φιλαργυρία και αποχωρίζεται από το Θεό.